

PRAVILNIK O MOBILNOSTI

Mostar, juni 2013. godine

Na osnovu člana 54. Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona" broj: 4/2012) i člana 72. Statuta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru Senat Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, na sjednici održanoj dana 27.6.2013. godine donio je

PRAVILNIK O MOBILNOSTI

I UVODNE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Pravilnika)

Pravilnikom o međunarodnoj mobilnosti (u daljem tekstu: Pravilnik) uređuju se osnovna načela mobilnosti dolaznih ili gostujućih i odlaznih studenata, akademskog i administrativnog osoblja (u daljem tekstu: osoblje) na Univerzitetu "Džemal Bijedić" u Mostaru (u daljem tekstu: Univerzitet), vrsta i trajanje mobilnosti, postupak prijave, osnovne isprave, prava i obaveze studenata, akademskog i administrativnog osoblja, kao i druga pitanja vezana za provedbu programa mobilnosti.

Član 2.

(Definicije pojmova)

Termini koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- (1) Visokoškolske ustanove su univerziteti i visoke škole.
- (2) Matična institucija je visokoškolska ustanova na kojoj je student upisan ili na kojoj je osoblje zaposleno.
- (3) Institucija domaćin je visokoškolska ustanova, odnosno javna ili privatna organizacija na kojoj se ostvaruje mobilnost.
- (4) Partnerska institucija je visokoškolska ustanova, odnosno javna ili privatna organizacija s kojom Univerzitet ima potpisan sporazum o međunarodnoj saradnji.
- (5) Odlazni student (Outgoing Student) je student Univerziteta koji ostvaruje mobilnost na instituciji domaćinu.
- (6) Dolazni ili gostujući student (Incoming student)/zaposlenik je student/zaposlenik koji ostvaruje mobilnost na Univerzitetu kao instituciji domaćinu.
- (7) Inozemnom/stranom organizacijom smatra se javna ili privatna organizacija u inozemstvu na kojoj student može ostvariti mobilnost u svrhu obavljanja stručne prakse, a zaposlenik može ostvariti mobilnost u svrhu stručnog usavršavanja.
- (8) Inozemnom/stranom visokoškolskom ustanovom se smatra svaka javna ili privatna ustanova visokog obrazovanja u inozemstvu ovlaštena za organizovanje i izvođenje studija, naučnog, visokostručnog ili umjetničkog rada.
- (9) Institucionalni sporazumi su ugovori, projekti i programi o međunarodnoj saradnji koje zaključuje Univerzitet s jedne strane te jedna ili više partnerskih institucija s druge strane.

- (10) Matični fakultet jeste fakultet na koji je student upisan na studij, odnosno na kojem je zaposlenik zaposlen.
- (11) Mobilnost zaposlenika se odnosi na boravak zaposlenika matične institucije na instituciji domaćinu u svrhu održavanja nastave, stručnog usavršavanja, pripremnih posjeta, dogovaranja saradnje te pripreme i učešća u međunarodnim projektima.
- (12) Mobilnost studenata se odnosi na studiranje ili obavljanje stručne prakse na instituciji domaćinu nakon čega se student vraća na matičnu instituciju i dovršava upisani studij.
- (13) Nominacija matične institucije (tzv. Endorsement Letter) je dokument kojim matična institucija daje saglasnost studentu za mobilnost na instituciji domaćinu.
- (14) Ugovor o učenju (Learning Agreement) je ugovor kojim se za pojedinog studenta ugovara program studiranja. Ugovorom o učenju reguliše se i priznavanje razdoblja mobilnosti. Ugovor o učenju može se sklapati na osnovu institucionalnog sporazuma ili neovisno o takvom sporazumu.
- (15) Ugovor o stručnoj praksi (Training Agreement) je ugovor kojim se za pojedinog studenta ugovara program stručne prakse na instituciji domaćinu. Ugovor o stručnoj praksi može se sklapati na osnovu institucionalnog sporazuma ili neovisno o takvom sporazumu.
- (16) Prepis ocjena (Transcript of Records) je isprava kojom visokoškolska ustanova pruža detaljne podatke o ostvarenom programu i postignutim rezultatima studenta (iskazanom putem ECTS bodova ili drugog sistema bodovanja za svaki predmet, te ocjena). Prepis ocjena mora biti izdan kao službeni dokument i na engleskom jeziku.
- (17) Potvrda o obavljenoj stručnoj praksi (Transcript of Work) je isprava kojom poslodavac-institucija domaćin pruža detaljne podatke o obavljenoj stručnoj praksi i postignutim rezultatima studenta.
- (18) List za upis ocjena dolaznog ili gostujućeg studenta (tz. Exchange Student's Record Sheet) je dokument u koji predmetni nastavnici upisuju ostvarene ocjene i bodove studenta prema važećem sistemu ocjenjivanja Univerziteta. Ovaj dokument izdaje studentska služba u saradnji sa Kancelarijom za međunarodnu saradnju na zadanom obrascu koji sadrži sliku, osobne podatke studenta te nazive predmeta dogovorene ugovorom o studiranju/ učenju. List za upis ocjena dolaznog studenta ovjerava dekanat fakulteta institucije domaćina, te u isti upisuje matični broj studenta.
- (19) Plan nastave (tzv. Teaching Plan) je isprava zaposlenika koja sadrži plan održavanja nastave na instituciji domaćinu. Potpisom plana nastave od nadređene osobe na matičnom fakultetu/odjelu zaposleniku se odobrava mobilnost, dok se potpisom plana nastave od strane institucije domaćina potvrđuje ostvarivanje plana nastave po završetku mobilnosti.
- (20) Plan rada (tzv. Work Plan) je isprava zaposlenika koja sadrži plan stručnog usavršavanja na instituciji domaćinu. Potpisom plana rada od strane nadređene osobe na matičnom fakultetu/odjelu zaposleniku se odobrava mobilnost, dok se potpisom plana rada od strane institucije domaćina potvrđuje ostvarivanje plana rada po završetku mobilnosti.

Član 3.

(Etički kodeks i pravni propisi)

Osobe uključene u program mobilnosti dužne su poštivati etički kodeks i propise univerziteta i institucija na kojima ostvaruju mobilnost.

Član 4.

(Stručna, administrativna i tehnička podrška mobilnosti)

- (1) Programe mobilnosti na nivou Univerziteta provode i administriraju Kancelarija za međunarodnu saradnju i studentske službe fakulteta u saradnji sa kancelarijom za osiguranje kvaliteta i službom za pravne, kadrovske i opšte poslove Univerziteta.
- (2) Svaki fakultet je dužan imenovati tutora za svakog odlaznog i dolaznog studenta. Tutor može biti iz reda nastavnog osoblja ili student-demonstrator. Dužnost tutora je pružanje stručne podrške odlaznim i dolaznim studentima.

II INSTITUCIONALNI BILATERALNI UGOVORI KOJI UKLJUČUJU MOBILNOST STUDENATA I OSOBLJA

Član 5.

(Institucionalni bilateralni ugovori o međunarodnoj saradnji koji uključuju mobilnost studenata i osoblja)

- (1) Mobilnost studenata i osoblja može biti predmet institucionalnog bilateralnog ugovora o međunarodnoj saradnji.
- (2) Institucionalnim bilateralnim ugovorom o međunarodnoj saradnji koji uključuje mobilnost studenata i osoblja mora se jasno odrediti najveći broj studenata Univerziteta i inozemne partnerske institucije koji mogu ostvariti mobilnost u jednoj akademskoj godini, dužina trajanja mobilnosti te iznos školarine i upisnine koju su studenti dužni platiti, odnosno odredbu o oslobađanju od plaćanja upisnine i/ili školarine kao i najveći broj osoblja Univerziteta i inozemne partnerske institucije koji može ostvariti mobilnost u jednoj akademskoj godini, dužinu trajanja mobilnosti te ostala prava i obaveze koje proizilaze iz mobilnosti.
- (3) Procedura sklapanja institucionalnog bilateralnog ugovora o međunarodnoj saradnji može biti potaknuta od strane inozemne visokoškolske institucije ili Univerziteta i fakulteta.
- (4) Dogovaranje i priprema institucionalnog bilateralnog ugovora o međunarodnoj saradnji u nadležnosti je Kancelarije za međunarodnu saradnju i nadležnog prorektora.
- (5) Institucionalni bilateralni ugovori o međunarodnoj saradnji se osim na engleskom jeziku ili službenom jeziku partnerske inozemne institucije sačinjavaju i na bosanskom jeziku.
- (6) Odluku o prihvaćanju institucionalnog bilateralnog ugovora o međunarodnoj saradnji donosi Senat Univerziteta.
- (7) Institucionalni bilateralni ugovor o međunarodnoj saradnji potpisuje rektor Univerziteta.
- (8) Po jedan primjerak potpisanog bilateralnog ugovora o međunarodnoj saradnji nalazi se kod institucija-potpisnica ugovora a Univerzitet će objaviti informaciju o njegovom potpisivanju na svojoj službenoj web stranici u roku od 15 dana od dana potpisivanja ugovora.
- (9) Mobilnost u okviru međunarodnih programa o mobilnosti dostupnih Bosni i Hercegovini se odvija prema zakonitostima u skladu sa procedurama konkretnih programa (ERASMUS, CEEPUS, PEOPLE, MEVLANA itd.). Procedure su jasne, transparentne i javno dostupne na službenoj stranici Univerziteta.

III MOBILNOST STUDENATA

Član 6.

(Mobilnost studenata)

- (1) Pod mobilnošću studenata podrazumjeva se studiranje na instituciji domaćinu nakon čega se student vraća na matičnu instituciju i dovršava upisani studijski program. Mobilnost studenata uključuje studijski boravak ili stručnu praksu u sklopu redovnog studija I, II ili III ciklusa studija
- (2) Mobilnost studenata se ostvaruje u okviru institucionalnih sporazuma, programa dostupnih Evropskoj Uniji i drugih programa koje Bosna i Hercegovina i Univerzitet mogu koristiti.
- (3) Dekan fakulteta može studentu na njegov zahtjev odobriti mobilnost na istom ili srodnom studijskom programu izvan institucionalnog sporazuma primjenjujući na odgovarajući način odredbe ovog Pravilnika koje se odnose na mobilnost baziranu na institucionalnom sporazumu. Odlaznom studentu će se u takvom slučaju odobriti mobilnost ako ne postoje značajne razlike između studijskih programa institucije domaćina i Univerziteta odnosno matičnog fakulteta, a dolaznom ili gostujućem studentu ukoliko Univerzitet odnosno fakultet kao institucija domaćin raspolaže dovoljnim kapacitetom za prijem studenta.
- (4) Značajne razlike u smislu ovog člana postoje u slučaju kada bi kompetencije stečene tokom razdoblja mobilnosti na instituciji domaćinu bile bitno različite od onih koje se trebaju steći na matičnoj instituciji. Odbijanje zahtjeva za mobilnost izvan institucionalnog sporazuma mora biti obrazloženo.
- (5) Student iz stava 3. ovog člana koji nije zadovoljan odlukom dekana o mobilnosti može istaći prigovor Nastavno-naučnom vijeću fakulteta.

Član 7.

(Dokumenti studentske mobilnosti)

Osnovni dokumenti kojima se definiše program mobilnosti i na osnovu kojih se priznaje ostvareni program su:

- a) Ugovor o učenju odnosno Ugovor o stručnoj praksi (definisani u čl. 2. st. 14. i st. 15.);
- b) Prepis ocjena (definisani u čl. 2. st. 16.);
- c) Potvrda o obavljenoj stručnoj praksi (definisana u čl. 2. st. 17.).

Član 8.

(Ugovor o učenju i ugovor o stručnoj praksi)

- (1) Nakon što je student odabran za program mobilnosti za studijski boravak sklapa se ugovor o učenju između studenta, matične visokoškolske institucije i institucije domaćina, ako institucionalnim sporazumom ili programom mobilnosti nije drugačije propisano.
- (2) U ugovoru o učenju navode se nazivi predmeta za koje se student prijavio s pripadajućim brojem ECTS bodova koje izabrani predmeti nose na instituciji domaćinu; istraživanje ili izrada završnog rada na svim ciklusima studija uz pripadajući broj ECTS bodova.
- (3) Kada pripadajući bodovi nisu izraženi ECTS sistemom, u ugovor o učenju upisuju se izvorni bodovi institucije domaćina, njihova vrijednost u ECTS bodovima te kriterij pretvaranja.

- (4) Nakon što je student odabran za program mobilnosti za stručnu praksu sklapa se ugovor o stručnoj praksi između studenta, matične institucije i institucije domaćina (ustanova/preduzeće/organizacija), ako institucionalnim sporazumom ili programom mobilnosti nije drugačije propisano. Sastavni dio ugovora o stručnoj praksi predstavlja i dokument "Quality commitment" ("Obaveza kvalitete stručne prakse") kojim se uređuju prava i obaveze svih ugovornih strana vezano za obavljanje stručne prakse.
- (5) Potpisivanjem ugovora o učenju/stručnoj praksi matična institucija odobrava studentu odlazak na mobilnost i odabrani studijski program/program stručne prakse, a institucija domaćin ga prihvata i odobrava odabrani studijski program/program stručne prakse.
- (6) U slučaju da se mobilnost ostvaruje na osnovu programa iz Člana 5.(9) ili drugih sličnih programa u kojima je definisan sistem međusobnog priznavanja ostvarenog programa između institucije domaćina i matične institucije, ne sklapa se ugovor o učenju/stručnoj praksi, osim ako se sklapanje ugovora o učenju/stručnoj praksi ne traži samim programom.

Član 9.

(Prepis ocjena i potvrda o obavljenoj stručnoj praksi)

Nakon ostvarene mobilnosti institucija domaćin dužna je studentu izdati prepis ocjena ili potvrdu o stručnoj praksi.

Član 10.

(Trajanje mobilnosti)

- (1) Mobilnost u svrhu stručne prakse i izrade završnog rada za odlazne i dolazne ili gostujuće studente traje najmanje jedan (1) mjesec, a njeno najduže trajanje utvrđuje se institucionalnim sporazumom u okviru kojeg se ta mobilnost provodi odnosno programom mobilnosti koji se realizuje.
- (2) Odlazni student može zatražiti produženje razdoblja mobilnosti tokom boravka na inozemnoj visokoškolskoj instituciji, preduzeću ili organizaciji.
- (3) Student može u toku studija više puta učestvovati u programu mobilnosti s tim da se ukupno najviše trajanje mobilnosti određuje studijskim programom, a ne može trajati duže od polovine dužine trajanja određenog studijskog programa.

Član 11.

(Osiguranje studenta)

Studenti koji učestvuju u mobilnosti dužni su lično regulisati boravište, putno zdravstveno osiguranje i osiguranje od nesreće za vrijeme mobilnosti, ukoliko posebnim sporazumom nije drugačije ugovoreno.

ODLAZNI STUDENTI

Član 12.

(Prijava i uslovi za učestvovanje u mobilnosti)

- (1) Uslovi za prijavu te kriteriji i način odabira kandidata za mobilnost određuju se institucionalnim sporazumom i konkursom za mobilnost koji Univerzitet odnosno fakultet raspisuje u skladu s odredbama institucionalnog sporazuma ili programa razmjene.

- (2) Ako drugačije nije navedeno u konkursu, student može sudjelovati u mobilnosti kad ispunjava sljedeće uvjete:
- da u trenutku odlaska na mobilnost ima status redovnog studenta I ciklusa studija sa najmanje 60 ostvarenih ECTS bodova (druga godina studija), odnosno status redovnog studenta II ili III ciklusa studija.
  - da je državljanin Bosne i Hercegovine ili osoba sa statusom izbjeglice odnosno osoba bezdržavljanstva ili osoba s registriranim stalnim boravištem u Bosni i Hercegovini;
  - da ispunjava ostale uslove određene institucionalnim sporazumom u okviru kojeg se ostvaruje mobilnost ili programom mobilnosti koji se realizuje.

Član 13.

(Sklapanje i mijenjanje ugovora o učenju i ugovora o stručnoj praksi)

- Pri sklapanju ugovora o učenju odnosno ugovora o stručnoj praksi za odlazne studente vrši se poređenje i procjena usklađenosti studijskih programa matične institucije i institucije domaćina u skladu sa odredbama člana 15. ovog Pravilnika.
- Ugovor o učenju potpisuju odlazni student i dekan te institucija domaćin.
- Ugovor o stručnoj praksi potpisuju odlazni student i dekan, te institucija domaćin odnosno poslodavac.
- Ugovor o učenju/stručnoj praksi može se mijenjati samo uz saglasnost svih potpisnika, a sve promjene moraju biti u pisanom obliku.

Član 14.

(Postupak priznavanja mobilnosti)

- Ako je student ispunio sve obaveze iz sklopljenog ugovora o učenju/stručnoj praksi matična institucija dužna mu je priznati ostvareni uspjeh u studijskom programu u skladu sa Ugovorom, bez provođenja posebnog dodatnog postupka priznavanja.
- Ako se mobilnost ostvarila bez prethodno sklopljenog ugovora o učenju/stručnoj praksi, dekan matičnog fakulteta će u saradnji sa rukovodiocem studijskog odsjeka odlučiti na osnovu obrazložene molbe te poređenja i procjene usklađenosti programa ostvarenog na instituciji domaćinu i onog matične institucije donijeti odluku o priznavanju razdoblja mobilnosti (ECTS bodove, položene predmete, ocjene i praksu) u skladu sa odredbama ovog Pravilnika.
- Odluka kojom se odbija priznavanje razdoblja mobilnosti mora biti obrazložena.
- Kad stručna praksa nije sastavni dio studijskog programa matične institucije, matična institucija će podatke o obavljenoj stručnoj praksi unijeti u Dodatak diplomi dotičnog studenta.

Član 15.

(Poređenje i procjena usklađenosti studijskih programa)

- Poređenje i procjenu usklađenosti studijskih programa, priznavanje ECTS bodova, predmeta, ocjena te stručne prakse vrše dekan i prodekan za nastavu matičnog fakulteta, a prema potrebi savjetuju se prorektorom za naučno-nastavna pitanja na Univerzitetu.
- Poređenje i procjena iz stava 1. ovoga člana vrši se polazeći od načela maksimalne fleksibilnosti, te uzimajući u obzir sljedeća pravila:

a) priznavanje ECTS bodova i predmeta:

- Za odslušane i položene predmete na instituciji domaćinu priznaju se ECTS bodovi kako je to predviđeno na matičnoj instituciji.. U slučaju da na instituciji domaćinu ne postoji sistem ECTS bodovanja, stečeni bodovi priznaju se u utvrđenom broju ECTS bodova matične institucije.
- Predmeti kod kojih preklapanje u programu (uzimajući u obzir ishode učenja) iznosi otprilike 70% priznaju se studentu ukoliko je iz njih položio ispit. Priznaje se predmet, broj stečenih ECTS bodova i ocjena. U slučaju da je predmet odslušan, a nije položen ispit na instituciji domaćinu, matična institucija može studentu, po povratku, dozvoliti da pristupi polaganju ispita bez ponovnog slušanja dotičnog predmeta.
- Ako su preklapanja u programu predmeta manja od 70%, studentu se stečeni ECTS bodovi i dobivena ocjena priznaju kao izborni predmet.
- Priznati izborni predmeti ne moraju odgovarati ponudi izbornih predmeta na matičnoj instituciji, ali se navedena činjenica mora evidentirati u Dodatku diplomi.
- Pri priznavanju ECTS bodova nije odlučujuće na kojem obliku nastave su stečeni. ECTS bodovi ostvareni polaganjem ispita iz pojedinih predmeta mogu zamijeniti ECTS bodove koji bi se po nastavnom programu matične institucije ostvarivali kroz druge oblike nastave (seminare, vježbe) i obrnuto.

b) Priznavanje ocjena:

- Studentu se priznaju ocjene ostvarene na instituciji domaćinu. Ako sistemi ocjenjivanja na instituciji domaćinu i matičnoj instituciji nisu istovjetni ocjene se, u mjeri u kojoj je to moguće, pretvaraju u ocjene matične institucije.
- Sve ocjene ostvarene na instituciji domaćinu koje je moguće pretvoriti u važeći sistem ocjena ulaze u prosjek ocjena studija na matičnoj instituciji. Ocjene koje nije moguće pretvoriti u važeći sistem ocjena (npr. položio–nije položio) upisuju se u izvornom obliku i ne ulaze u prosjek ocjena studija na matičnoj instituciji.

c) Upis priznatih predmeta, bodova, ocjena i stručne prakse:

- U Indeks, univerzitetski informacijski sistem i Dodatak diplomi upisuju se nazivi predmeta, ostvarene ocjene i ECTS bodovi te stručna praksa.
- Nazivi predmeta upisuju se na bosanskom/hrvatskom/srpskom i izvornom jeziku, a gdje to nije moguće na engleskom jeziku s naznakom predmeta kojeg zamjenjuju ili kao zasebni izborni predmet.
- Ostvarena ocjena se upisuje u izvornom obliku, a ukoliko sistemi ocjenjivanja na instituciji domaćinu i matičnoj instituciji nisu istovjetni ocjena se upisuje u pretvorenom obliku.
- Kad na instituciji domaćinu ne postoji sistem ECTS bodovanja upisuju se drugi odgovarajući bodovi u obliku kako su navedeni u prepisu ocjena institucije domaćina te njihov ekvivalent u ECTS bodovima.
- Obavljena stručna praksa upisuje se u obliku kako je poslodavac naveo u potvrdi o stručnoj praksi.
- U Indeks, univerzitetski informacijski sistem i Dodatak diplomi se upisuje napomena gdje i kada su predmeti položeni odnosno stručna praksa obavljena kao i kriterij pretvaranja drugog sistema bodovanja u ECTS bodove odnosno kriterij

pretvaranja ocjena ukoliko sistemi ocjenjivanja nisu istovjetni.

- Prodekan za nastavu sa matičnog fakulteta dužan je, u primjerenom roku, a ne kasnije od 10 dana prije početka semestra u kojem student nastavlja program na matičnoj instituciji, objediniti i dostaviti podatke nadležnim organima fakulteta/Univerziteta radi njihovog upisa u indeks i informacioni sistem. Ako to nije moguće učiniti u navedenom roku, matična institucija je dužna studentu omogućiti redovni nastavak studija i bez upisa navedenih podataka.

Član 16.

(Prava odlaznog studenta kod mobilnosti utemeljene na institucionalnom sporazumu)

- (1) Odlazni student tokom mobilnosti zadržava status redovnog studenta na Univerzitetu.
- (2) Odlazni student je za vrijeme trajanja mobilnosti oslobođen plaćanja školarine na instituciji domaćinu, ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.
- (3) Financijska podrška odlazne studentske mobilnosti reguliše se institucionalnim sporazumom i drugim aktima Univerziteta odnosno fakulteta Univerzitet odnosno fakultet sa studentima kojima dodjeljuje novčanu podršku za mobilnost sklapa ugovor o finansijskoj podršci.

Ugovor o finansijskoj podršci uređuje prava i obaveze Univerziteta i studenata odnosno fakulteta i studenata za razdoblje mobilnosti te definiše iznos i uslove dodjele novčane podrške.

Član 17.

(Obaveze odlaznog studenta kod mobilnosti zasnovane na institucionalnom sporazumu)

- (1) U okviru odabranog programa, student na instituciji domaćinu u jednom semestru mora upisati najmanje 25 ECTS bodova, a za kraće razdoblje srazmjerno manje, osim ukoliko pravilima programa nije drugačije predviđeno.
- (2) Izuzeto od stava 1. ovog člana je boravak predviđen za izradu završnog rada na svim ciklusima studija, te boravak na stručnoj praksi.
- (3) U slučaju da student, na instituciji domaćinu, ne ostvari broj ECTS bodova naznačenih u ugovoru o učenju, razliku ECTS bodova će ostvariti nakon povratka, na matičnom fakultetu
- (4) Odlaznom studentu se prije, tokom ili nakon akademske godine u kojoj je u mobilnosti može dopustiti upis do 40 ECTS bodova po semestru.
- (5) Nakon završetka mobilnosti, a najkasnije do završetka sljedećeg semestra, student je obavezan dostaviti prepis ocjena sa institucije domaćina ili potvrdu obavljene stručne prakse od poslodavca, te druge dokumente određene konkursom i institucionalnim sporazumom prodekanu za nastavu na matičnom fakultetu i Kancelariji za međunarodnu saradnju.

DOLAZNI STUDENT

Član 18.

(Dolazni student u okviru institucionalnog sporazuma o mobilnosti i programa mobilnosti studenata)

- (1) Na zahtjev studenta, a u skladu sa institucionalnim sporazumom, Univerzitet odnosno fakultet kao institucija domaćin sklopit će sa studentom i matičnom institucijom Ugovor o učenju/stručnoj praksi. Ugovor o učenju potpisuju dolazni student i dekan u ime matičnog fakulteta, te Univerzitet kao institucija domaćin. Ugovor o stručnoj praksi potpisuju odlazni student, dekan i institucija domaćin, odnosno poslodavac. Ugovor o učenju/stručnoj praksi može se mijenjati samo uz saglasnost svih potpisnika, a sve promjene moraju biti u pisanom obliku.
- (2) Dolazni student se upisuje u studentskoj službi Fakulteta koji je ugovorio mobilnost, odnosno u jedinstvenom informacionom sistemu Univerzitea pri čemu mu se izdaje Indeks u koji se evidentiraju sve izvršene obaveze studenta.
- (3) Dolazni student ima prava i obaveze redovnog studenta, ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.
- (4) Dolazni student je za vrijeme trajanja mobilnosti oslobođen plaćanja školarine na Univerzitetu odnosno fakultetu ukoliko institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno.
- (5) Dolazni studenti u okviru programa mobilnosti studenata postupaju po pravilima i procedurama programa mobilnosti u skladu sa pravima i obavezama definisanim konkretnim programom.

Član 19.

(Dolazni student izvan institucionalnog sporazuma o studentskoj mobilnosti)

- (1) Student koji želi upisati dio/dijelove studijskog programa na Univerzitetu izvan institucionalnog sporazuma o mobilnosti podnosi zahtjev dekanu fakulteta koji izvodi taj studijski program.
- (2) Odluku o prihvatanju studenta i troškovima njegovog studiranja donosi institucija domaćin.

Član 20.

(Prepis ocjena)

Nakon ostvarene mobilnosti Univerzitet odnosno odgovarajući fakultet kao institucija domaćin izdaje studentu prepis ocjena odnosno potvrdu o obavljenoj stručnoj praksi na engleskom jeziku.

Član 21.

(Informacijski paket)

U cilju pružanja informacija zainteresiranim dolaznim studentima o mogućnostima i uslovima studiranja na Univerzitetu odnosno fakultetima, fakulteti su dužni na svojoj web stranici objaviti informacijski paket o studiranju za sljedeću akademsku godinu na engleskom jeziku do 15. marta tekuće akademske godine.

IV MOBILNOST OSOBLJA

Član 22.

(Osoblje u mobilnosti)

- (1) Mobilnost osoblja odnosi se na boravak zaposlenika matične institucije (u daljnjem tekstu: osoblje) na instituciji domaćinu nakon koje se zaposlenik vraća na matičnu instituciju.
- (2) Osoblje u mobilnosti uključuje:
  - a) osoblje zaposleno po osnovu ugovora o radu na Univerzitetu i fakultetima u nastavničkim i saradničkim zvanjima,
  - b) nenastavno osoblje (administrativno-stručno osoblje) zaposleno po osnovu ugovora o radu na Univerzitetu i fakultetima
- (3) Spoljni saradnici koji su zaposleni na osnovu ugovora o djelu, tj. nisu angažovani na osnovu ugovora o radu sa Univerzitetom odnosno fakultetom članicom ne ispunjavaju uslove za mobilnost/financijsku podršku u svrhu boravka na inozemnoj visokoškolskoj instituciji. Izuzetno, na prijedlog prorektora za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju, a na osnovu odluke Senata Univerziteta odnosno Naučno-nastavnog-naučnog vijeća fakulteta članice spoljni saradnici mogu biti uključeni u mobilnost u skladu sa institucionalnim sporazumima Univerziteta i dostupnim programima mobilnosti.

Član 23.

(Oblici mobilnosti osoblja)

- (1) Osoblje može učestvovati u sljedećim oblicima mobilnosti:
  - mobilnost u okviru bilateralnih sporazuma Univerziteta sklopljenih sa partnerskim institucijama u inozemstvu,
  - mobilnost u okviru bilateralnih sporazuma fakulteta sklopljenih sa partnerskim institucijama u inozemstvu,
  - mobilnost na osnovu sporazuma sa partnerskim institucijama u okviru dostupnih programa mobilnosti, te ostalih međunarodnih programa,
  - mobilnost u okviru projekata,
  - i drugim oblicima mobilnosti u kojima učestvuje Univerzitet i fakulteti
- (2) Vrsta i trajanje mobilnosti definiše se institucionalnim sporazumom i/ili raspisanim konkursom na osnovu kojeg se ostvaruje mobilnost.
- (3) Nastavno osoblje u toku perioda od 4 godine može ostvarivati mobilnost više puta, ali u maksimalnom trajanju od 1 godine.

Član 24.

(Prijava za mobilnost i odabir odlaznih kandidata)

- (1) Prijava, način i kriteriji odabira kandidata definišu se institucionalnim sporazumom odnosno odredbama konkursa po programima u okviru kojih se ostvaruje mobilnost.
- (2) Prorektor za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju Univerziteta će uz saglasnost Kolegija rektorata i Kolegija dekana odabrati kandidate prema sljedećim kriterijima, osim ako način odabira nije drugačije regulisan pravilima programa mobilnosti:
  - kvalitet predloženoga radnog programa/plana rada;
  - strateški ciljevi razvoja Univerziteta;

- poticanje raznovrsnosti područja iz kojih dolaze kandidati za mobilnost;
  - saglasnost matičnog fakulteta za odlazak na mobilnost;
  - dosadašnji broj ostvarenih mobilnosti.
- (3) Ako institucionalnim sporazumom nije drugačije određeno, broj mobilnosti koje jedna osoba može ostvariti unutar jedne akademske godine nije ograničen na jednu mobilnost.

Član 25.

(Osiguranje odlaznog osoblja)

Osoblje koje učestvuje u mobilnosti dužno je posjedovati putno zdravstveno osiguranje i osiguranje od nesreće za vrijeme mobilnosti, ukoliko posebnim sporazumom nije drugačije ugovoreno.

Član 26.

(Finansiranje pojedinačne mobilnosti)

- (1) Pojedinačna mobilnost finansira se u skladu sa zahtjevima programa mobilnosti te, ukoliko postoje, odredbama Univerziteta odnosno fakulteta.
- (2) Osnovne kriterije za dodjelu finansijskih sredstava za finansiranje mobilnosti u okviru bilateralnih sporazuma određuje Prorektor za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju Univerziteta uz saglasnost Kolegija rektorata i Kolegija dekana. U tu svrhu se ne odobravaju sredstva za učešće na konferencijama, naučnim ili stručnim skupovima.

Član 27.

(Obaveze po povratku s mobilnosti)

Nakon povratka na matičnu instituciju osoba je dužna podnijeti izvještaj o ostvarenoj mobilnosti u skladu sa zahtjevima programa mobilnosti i upisati se u elektronsku evidenciju međunarodne saradnje koju vodi Kancelarija za međunarodnu saradnju Univerziteta.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.

(Stupanje na snagu Pravilnika)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.
- (2) Ovaj Pravilnik se odnosi i na mobilnost između visokoškolskih ustanova/institucija unutar Bosne i Hercegovine ukoliko opštim aktom Univerziteta ova mobilnost nije uređena na drugačiji način.

**Predsjedavajući Senata
Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru**

Broj: 101-1-621/13

prof. dr. Sead Pašić, rektor

SADRŽAJ

I UVODNE ODREDBE.....	2
II INSTITUCIONALNI BILATERALNI UGOVORI KOJI UKLJUČUJU MOBILNOST STUDENATA I OSOBLJA	4
III MOBILNOST STUDENATA.....	5
ODLAZNI STUDENTI.....	6
DOLAZNI STUDENT	10
IV MOBILNOST OSOBLJA.....	11
VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	12

Broj: 101-1679/15
Mostar, 26.11.2015. godine

Na osnovu člana 72., a u skladu sa članom 258. Statuta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Senat Univerziteta, na sjednici održanoj dana 26.11.2015. godine, donio je

ODLUKU

o izmjenama i dopunama pravilnika o mobilnosti

I

- (1) U članu 2. Pravilnika:
  - a) U stavu (4) riječ "međunarodnoj" se briše,
  - b) U stavu (7) riječ "inozemnom" zamjenjuje se riječju "inostranom",
  - c) U stavu (8) riječ "inozemnom" zamjenjuje se riječju "inostranom", riječ "u inozemstvu" se briše i dodaju riječi "sa sjedištem van Bosne i Hercegovine",
  - d) U stavu (9) riječ "međunarodnoj" se briše,
  - e) Stav (10) mijenja se i glasi "Matična organizaciona jedinica je fakultet ili studijski program na koji je student upisan",
  - f) U stavu (11) tekst "pripremnih posjeta, dogovaranja saradnje te pripreme i učešća u međunarodnim projektima" mijenja se i glasi " ili drugih aktivnosti predviđenih programom razmjene".
  - g) Stav (12) mijenja se i glasi "Mobilnost studenata se odnosi na studiranje ili obavljanje stručne prakse na instituciji domaćinu. Student može ostvariti mobilnost u trajanju od jednog ili više semestara u toku studijskog programa, nakon čega se vraća na matičnu instituciju i dovršava upisani studijski program, ili može ostvariti punu mobilnost na čitav studijski program.",
  - h) Stav (13) mijenja se i glasi "Saglasnost matične institucije je dokument kojim matična institucija daje saglasnost nastavniku ili studentu za mobilnost na instituciji domaćinu.",
  - i) U stavu (14) riječi "(Learning Agreement)", "pojednog" i "može", brišu se,
  - j) U stavu (15) riječi "Training Agreement", "pojednog" i "može", brišu se,
  - k) U stavu (16) riječ "programu" briše se i dodaje se riječ "mobilnosti", riječ "izdan" mijenja se i glasi "izdat",
- (2) U članu (17) tekst u zagradi "(Transcript of Work)" dopunjava se riječju "(/Traineeship)", i iza riječi "studenta" dodaje se tekst " i mora biti izdata kao službeni dokument i na engleskom jeziku.",
  - a) Stav (18) mijenja se i glasi "Obrazac za evidenciju dolaznog studenta (tz. Exchange Student's Record Sheet) je dokument u koji se upisuju ostvarene ocjene i bodovi studenta prema važećem sistemu ocjenjivanja Univerziteta. Ovaj dokument se čuva u studentskoj službi i sadrži sliku, lične podatke studenta, te nazive predmeta dogovorene ugovorom o učenju.",
  - b) Stav (19) se briše,
  - c) Dosadašnji stav (20) postaje stav (19), riječ "isprava" ovog stava mijenja se i glasi "izjava", iza riječi "plan" dodaju se riječi "predavanja ili", riječ "matičnom fakultetu" mijenja se i glasi "matičnoj organizacionoj jedinici".
- (3) U članu 4. stav (1) riječ "fakulteta" mijenja se i glasi "organizacionih jedinica".
  - a) U nazivu naslova poglavlja II riječ "bilateralni ugovori" mijenja se i glasi "sporazumi".

- b) U nazivu naslova člana 5. riječ "bilateralni ugovori" mijenja se i glasi "sporazuma" i iza riječi "međunarodnoj" dodaje se riječ "i međuuniverzitetskoj".
- (4) U članu 5.
- a) stav (2) istog člana riječ "bilateralni ugovori" mijenja se i glasi "sporazumom" i iza riječi "međunarodnoj" dodaje se riječ "i međuuniverzitetskoj", riječi "inozemne partnerske" mijenjaju se riječima "partnerskih institucija", riječ "inozemne u tekstu se briše,
- b) stav (3) istog člana mijenja se i glasi "Procedura sklapanja institucionalnog bilateralnog ugovora o međunarodnoj i međuuniverzitetskoj je propisana Procedurama međunarodne i međuuniverzitetške saradnje na Univerzitetu "Džemal Bijedić" u Mostaru.",
- c) Stavovi (4), (5), (6), (7) i (8) istog člana brišu se.
- d) Stav (9) istog člana postaje član (4).
- (5) U članu 6. stav (1) tekst iza riječi "domaćinu" briše se.
- (6) U članu 8 stavu (6) iza riječi "člana 5." dodaje se "(4)"
- (7) U članu 10.
- a) stav (1) mijenja se i glasi "Trajanje mobilnosti je po pravilu utvrđeno programom kroz koji se ona provodi. Za vanprogramske mobilnosti studenata minimalno trajanje je jedan semestar za akademsku razmjenu ili dva mjeseca za obavljanje stručne prakse.",
- b) U stavu (2) riječ "odlazni student" mijenja se riječju "Student" i riječ "inozemnoj" briše se.
- (8) U članu 12.
- a) U stavu (1) tekst "odnosno fakultet" briše se,
- b) U stavu (2) tačke a) istog člana, broj "60" mijenja se i glasi "48",
- c) u tački c) stava (2) istog člana, riječ "institucionalnim" briše se.
- (9) U članu 13.
- a) U stavu (1) iza riječi "usklađenosti" dodaju se riječi "ishoda učenja" i iza riječi "odredbama" dodaje se riječ "Aneksa I",
- b) Stav (2) mijenja se i glasi "Ugovor o učenju potpisuju odlazni student i imenovani predstavnik organizacione jedinice te imenovani predstavnik institucije domaćina.",
- c) stav (3) mijenja se i glasi "Ugovor o stručnoj praksi potpisuju odlazni student i imenovani predstavnik organizacione jedinice te imenovani predstavnik institucije domaćina.",
- d) U stavu (4) riječ "samo" briše se.
- (10) U članu 14.
- a) stav (1) dopunjava se rečenicom "Podaci o mobilnosti se unose u Index i Dodatak diplomu.",
- b) U stavu (4) riječi "će" i "unijeti" brišu se, a iza riječi "stručnoj praksi" dodaje se riječ "unosu".
- (11) Dosadašnji član 15. postaje Aneks I ovog Pravilnika i nalazi se u prilogu.
- (12) Dosadašnji član 16. postaje član 15. i
- a) u stavu (2) ovog člana iza riječi "drugačije određeno" dodaju se riječi "ali ne i na matičnoj instituciji",

- b) stav (3) istog člana mijenja se i glasi "Financijska podrška odlazne studentske mobilnosti reguliše se programom mobilnosti.",
- c) u članu 15. iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi "Odlazni student ima pravo da nakon povratka sa mobilnosti ovjeri semestar bez obaveze da prikuplja potpise za prisustvo nastavi ukoliko je ukoliko je ispunio barem polovinu obaveza predviđenih Ugovorom o učenju."
- (13) Dosadašnji član 17. postaje član 16. i
- a) stav (4) briše se, a stav (5) ranijeg člana 17., postaje stav (4) člana 16.,
- (14) Dosadašnji član 18. postaje član 17. i
- a) u nazivu naslova istog člana riječ "studenata" briše se,
- b) stav (1) istog člana, riječ "odnosno fakultet" briše se i tekst "dekan u ime matičnog fakulteta, te Univerzitet kao institucija domaćin" mijenja se i glasi "i imenovani predstavnik organizacione jedinice te imenovani predstavnik institucije domaćina",
- c) stav (2) istog člana mijenja se i glasi: "Evidencija o dolaznom studentu se vodi kroz posebnu Knjigu evidencije dolaznih studenata u Studentskoj službi. Po pravilu se za vođenje evidencije zadužuje referent fakulteta na kom student obavlja veći dio razmjene, a ukoliko za to postoje opravdani razlozi, šef studentske službe Univerziteta može zadužiti i nekog drugog referenta. Studentu se dodjeljuje i identifikacioni broj sa naznakom fakulteta, studijskog ciklusa i mobilnosti."
- d) stav (3) istog člana mijenja se i glasi "Dolazni student se identifikuje ličnom ispravom, Ugovorom o učenju i na osnovu Obrasca za evidenciju dolaznog studenta i Prijave privremenog boravka kod nadležnih vlasti."
- (15) Dosadašnji član 19. postaje član 18., i u stavu (1) istog člana riječi "dekanu fakulteta" mijenja se u riječi "organizacionoj jedinici".
- (16) Dosadašnji član 20. postaje član 19. i tekst "odnosno odgovarajući fakultet" briše se.
- (17) Dosadašnji član 21. postaje član 20. (Informacioni paket), mijenja se i glasi: "U cilju pružanja informacija zainteresiranim dolaznim studentima o mogućnostima i uslovima studiranja na Univerzitetu, organizacione jedinice su dužne dostaviti Senatu Univerziteta informacioni paket o studiranju za sljedeću akademsku godinu na engleskom jeziku do 15. marta tekuće akademske godine."
- (18) Dosadašnji član 22. postaje član 21., te se u stavu (3) istog člana, tekst iza riječi "inozemnoj visokoškolskoj instituciji." briše se.
- (19) Dosadašnji član 23. postaje član 22., te u stavu (1) tačke 2. i 4. , i riječ "fakultet" u tački 5. stava (1), brišu se.
- (20) Dosadašnji član 24. postaje član 23. i u stavu (2) tačke 1. istog člana, riječ "radnog programa" briše se.
- (21) Dosadašnji član 27. postaje član 26. i tekst iza riječi "programa mobilnosti" briše se.

II

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

**Predsjedavajući Senata
Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru**

prof. dr. Sead Pašić, rektor

